

Утвърдил:

Милена Вителова

Директор на ОУ“Св.Св.Кирил и Методий“село Венелин

ПРОГРАМА

ЗА

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Приобщаващо образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на училищната общност.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

1. Гарантиране правото на всяко дете и ученик на достъп до училище, най-близо до неговото местоживееене и на правото му на качествено образование;
2. Гарантиране достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностното развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;
5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените

условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището;

6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците;
7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина/училището, детето/ученика, семейството и училището;
8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата и учениците в дейността на детската градина или училището;
9. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата и учениците за живот в приобщаващо общество;
10. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование, съобразно потребностите на децата и учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Обща цел:

Качествено образование за всички деца, което ще позволи на всяко от тях да развие пълния потенциал. Развитие на приобщаващи практики във връзка адаптирането и задоволяване на индивидуалните и различни нужди и потребности на детето и ученика към училищната общност.

Подцели:

1. Създаване на автентична общност – развитие на училище за всички.
2. Дисциплината в класната стая е на базата на взаимното уважение, а не на страх от наказание.
3. Адаптиране на учебния процес към индивидуалните нужди на всички деца.

ПРИОБЩАВАЩИ ПРАКТИКИ

1. Управление на процеса на обучение – увеличаване на качеството на услугите, предоставяни от педагози в областта на общата и специалната педагогика, работещи в образователна среда, т.е. да са способни да разпознават обучителните трудности и адекватно да подкрепят децата – обмен на идеи и ноу-хау с цел за подпомагане създаването на общност от педагози, помощник на

учителя, ресурсни учители, логопеди и родители, които подкрепят приобщаването.

2. Осигуряване на цялостна психологическа помощ и подкрепа на децата и учениците (психологически консултации, работа с родители, учители, промяна на разбиранията на родителите и разширените семейства за приобщаването – кампания за повишаване на информираността относно обучителните трудности и промяна на нагласите сред родителите).
3. Развитие и насърчаване на чувството за принадлежност и взаимопомощ – „Учим заедно и си помагаме взаимно”.
4. Подобряване на знанията и уменията на учителите, подготвени да работят с деца със СОП (обучителни трудности и с техните родители, изграждане на знанията и добрите практики).

Програма за индивидуална подкрепа

Приложима при конкретни случаи за преодоляване на последици от социални, емоционални проблеми и затруднения в обучението и общуването, като допълнителната подкрепа е насочена към деца със СОП, деца с дарби и таланти, деца с хронични заболявания, както и ученици със емоционални проблеми, затруднения в обучението и общуването.

Работата по конкретен случай включва:

- Определяне на цели и действия, насочени към ученика;
- Формулировка на случая;
- Изготвяне на план за подкрепа;
- Взаимодействие и работа с подкрепящата среда;
- Постигнати резултати от работата по случая.

Работата по конкретен случай се провежда от **Екип за подкрепа** за личностно развитие на ученика в училището, като се определя водещ на случая. Членовете на екипа участват в интердисциплинарна екипна работа със специалисти от социални институции или услуги в общността, ангажирани с ученика. Водещият на случая на ученика координира работата на специалистите и развива отношения с ученика, стимулиращи неговото обучение, развитие и участие в дейността на училището.

Индивидуалният подход при представянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика и на равен достъп до образование чрез координирани дейности на специалистите в училището е насочен към ученика и родителя.

- ✚ Работата по конкретен случай се базира на оценката на индивидуалните потребности насочена към учениците в риск и ученици със СОП.
- ✚ Работата по конкретен случай се базира на оценката на индивидуалните потребности на ученици с хронични заболявания, като се извършва от психолога съвместно с класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището, в сътрудничество с личния лекар на ученика. Оценява се здравословното състояние на детето и влиянието му върху обучението.
- ✚ Предоставяне на психо-социална рехабилитация като комплекс от дейности за подпомагане на учениците със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве с цел постигане оптимално ниво на самостоятелност и придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценно приобщаване и участие в дейността на училището.
- ✚ Психо-социалната рехабилитация се предоставя в сътрудничество със специалисти от социални институции или услуги в общността.
- ✚ Рехабилитацията на слуха, говора и зрението като част от допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците в училището включва превантивна, диагностична, корекционна – рехабилитационна, компенсаторна и консултативна дейности, свързани със стимулиране на слуховата функция, развитието на речта, езика и комуникативните способности на учениците със СОП.
- ✚ Предоставяне условия за равен достъп до образованието за децата и учениците чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда.

1. Подкрепа на деца и ученици със специални образователни потребности:

- Създаване на подкрепяща образователна среда (изграждане на позитивен организационен климат, утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност).;
- Помощ при преодоляване на трудностите в ученето (допълнителна подкрепа осигуряваща допълнителен и различен ресурс за децата, които не могат да отговорят на изискванията на учебната програма – начин за достойно преживяване за учене, научаване и участие в естествената им социална среда, съобразно техните оптимални възможности);
- Създаване на достъпна архитектурна среда в училище;
- Прилагане на успешна адаптация на деца със СОП – изграждане на доверие и сътрудничество между всички заинтересовани и участващи в процеса страни: (педагог, психолог, специален педагог, помощник на учителя, логопед,

ресурсен учител, социален работник, семейство) участващи в подпомагане развитието на детето;

- Логопедична подкрепа;
- Консултации на родители с цел по-добри резултати по отношение на напредъка на детето;
- Оценка на актуалното състояние на децата със СОП;
- Оценка на нуждите и ресурсите на децата, специалистите и средата;
- Проследяване развитието на децата;
- Корекционна работа;
- Подпомагане на педагозите и детето по време на занимания в групата;
- Консултиране, мотивиране и обучение на учители, родители и заинтересовани страни относно методи, подходи и материали за работа с деца със СОП;
- Екипната работа по случай на ученик е насочена към индивидуализиране на обучението, подкрепата и цялостната грижа за детето или ученика в периода му на обучение толкова дълго, колкото е необходимо.

2.Подкрепа на деца и ученици със емоционални проблеми:

- Диагностика на междуличностните отношения, приобщаване и емоционална свързаност;
- Помощ при преодоляване на социални и емоционални затруднения на детето;
- Формиране и развитие на социални и комуникативни умения;
- Формиране на поведение на сътрудничество и подкрепа, взаимно разбиране, уважение и привличане;

- Практичен модел за развитие на приятелските взаимоотношения на Р.Селман;
- Помощ в свободата за самоопределяне.

3.Подкрепа на деца и ученици със затруднения в обучението и общуването:

- ✓ Прогноза и профилактика на трудности в обучението;
- ✓ Анализ на учебни затруднения;
- ✓ Психолог – педагогическа консултация;
- ✓ Прилагане на корекционни техники;
- ✓ Прилагане на дейности за изграждане на мотивация за допълнително обучение;
- ✓ Превенция на психичното здраве;
- ✓ Превенция на насилието и тормоза;
- ✓ Политика за позитивна дисциплина;
- ✓ Здравна грижа;
- ✓ Оказване на помощ и подкрепа на семейството;
- ✓ Взаимодействие с класен ръководител, учители, семейство;
- ✓ Прилагане на иновационни техники и методи в педагогическата работа;
- ✓ Работа в групи;
- ✓ Взаимодействие с Ресурсен център.

4.Подкрепа на деца и ученици с изявени дарби

- Идентифициране на индивидуалните потребности и разработване на план за подкрепа за всяко дете или ученик с изявена дарба;
- Осигуряване на възможности за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби;
- Осигуряване/предоставяне на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;
- Осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт;
- Осигуряване/ предоставяне на възможности за участие в международни и национални изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и др.
- Осигуряване на възможности за включване в програми и проекти

